

Reportage från programaktiviteter 2011

111215

Traditionsenligt Julpyssel hos Brunnsvikens Trädgård

Ett femtontal medlemmar deltog i det traditionsenliga julpysslet hos Brunnsvikens Trädgård. Med åren har besöket hos Brunnsvikens Trädgård blivit en tradition. Det handlar om att lära sig tips och tricks för att skapa en vacker julgrupp. Efter inledande instruktioner var det dags att skapa egna julgrupper. Det bjöds på glögg, kaffe, te, smörgås och fikabröd.

111124

Bin - trädgårdens nyttiga arbetare. Ett utdöende släkte?

Bee-Urban, Amorinasalen 24 november 2011

Bee-Urban låter nästan som om det är bråttom men är ett företag som drivs av två miljömedvetna biologer Karolina Lisslö och Josefine Oddsberg med biodlarbakgrund. Karolina berättade att företagets (startades 2007) idé är att hyra ut bikupor till företag i städer och även sköta dem. I Stockholm finns de på

bland annat på HM's och Kulturhusets tak. Man trodde att den naturliga kontaktpersonen på företag borde vara miljöchefen, men icke. Denne hade inte råd med 50.000 kronor. Rätt forum visade sig vara marknadscheferna.

Är det här rätt miljö för bin? Javisst, det är giftfritt, till skillnad från vissa jordbruk som ibland kan vara monokulturer och då ger dåligt med föda åt bin. I staden finns det planteringar, balkonglådor och parker. Bin kan flyga upp till 3 km från kupan så nog kan de hitta både nektar, pollen och honung.

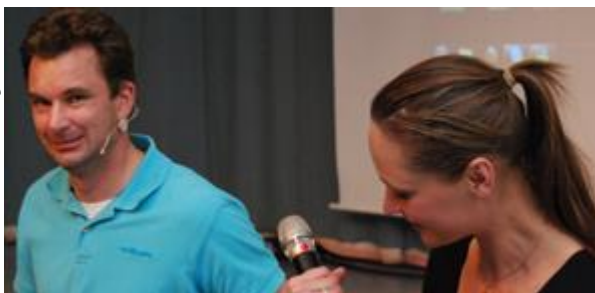
Pollinering för bättre fruktbildning

Många av våra matväxter behöver pollineras av insekter för att ge frukt och frön. 76 % av EU's grödor kräver insektpollinering och hela 86 % av

vildblommorna. Fruktbildningen, hos exempelvis äpplen, blir bättre om blommorna pollineras många gånger. Detta ger större och jämnare frukter. Små, oregelbundna och skrynkliga frukter kan bero på bristande insektpollinering. Jordbruksverket har beräknat att tre grödor, äpplen, raps och jordgubbar, vilka måste insektpollineras representerar ett försäljningsvärde på 1.000 miljoner kronor. WWF har beräknat att bins arbete i skogar när det gäller pollinering av blåbär och lingon representerar ett värde av 500 kronor/bi.

En spännande duett

Efter fikabreaket kom en föreningsmedlem, Tomas Read biodlare i Södersåtra, fram med en mängd bilder från Filipinerna vilka i detalj visade hur biodling går till. Problemet med biodlingen där är att bina är lata eftersom det varmt jämnt och blommor finns det gott om och bina måste därför stödmatas med sockerlösning! På scenen utvecklades sedan resten av aftonen till en duett mellan Karolina och Tomas där lovsången till bin ljöd hög.

Att sköta bin

Är allt så enkelt med bin? De, proffsen, ansåg att det var enkelt att hålla bin och inte sticks de heller och de är så snälla. Klart är att man ibland kunde pusta (en behållare med glödande gräs som bildar rök vilken blåses dvs pusta) när man plockar ut de honungsstinna ramarna ur kuporna. Varför lugnar pustning ner bin? I binas gener finns inlagrat rädslan för bränder och för att förbereda sig under pustningen så fyller bina magarna med honung för att kunna orka fly undan branden. Det påstås då att de blir så trinda att de inte kan böja kroppen för stickas. Tomas trodde dock på en mera mänsklig förklaring. När vi ätit mycket blir vi både dästa och lugna och varför skulle inte detta också kunna gälla för bin. När faran är över så kan bina få ur sig honungen och honungsförlusten orsakad av pustningen är inte så stor.

Bin är inte problemfria och antalet minskar och det av flera orsaker. Inom jordbruket används i bland insekticider och detta kan alltså påverka bimagden. Bin drabbas av svamp- och virusangrepp men också av ett kvalster (fästingen är också ett kvalster) varoa.

Kvalstret har funnits i par decennier och i början gick det bra att få död på varoa men nu har resistens i viss mån inträffat. Det innebär att giftdoserna har fått höjas och man räknar med att 50% av det behandlade bisamhället också dör. Kvalstret lägger sina ägg i bipupporna vilka då äts upp inifrån av kvalsterlarverna. Varoa finns på alla kontinenter utom i Australien som därför kan exportera kvalsterfria honungsbin till exempelvis Kaliforniens mandelodlingar där de arbetar i tre veckor och sedan troligen dör på grund av näringsbristen i den ofantliga monokulturen. I Sverige brukar det finnas cirka 60.000 bin per kupa men när vintern är över åter står 10.000. är vintern kall så kan dödstalet var ännu högre. I Alaska används mexikanska bin i äppelodlingarna och när våren kommer så finns inte ett enda kvar.

En mycket intressant och lärorik afton men samtidigt litet sorglig inte bara för en kanske kommande honungsbrist.

Ord&bild, Ulf Blanche

111109

Traditionsenlig fröträff

Den 9 november var det dags för traditionsenligt fröbyte hos hos Agneta Östlund och Ingemar Berndtsson, Borevägen 9 i Edsviken.

Ett dussintal fröbytare kom med kuvert och burkar fyllda med frön av alla sorters trädgårdsväxter och la som vanligt ut dem på bordet. Sedan satte bytandet igång under trevligt småprat.

Efter ungefär en timme hade alla hunnit titta igenom allt som bjöds och plocka åt sig det man ville ha, rosa vårpioner, gula kejsarkronor, blågull eller vad som nu föll i smaken. Därefter var det dags för te eller kaffe och äppelkaka med vaniljsås och ännu mer trevliga samtal, alltmedan höstkvällen stod svart och dimmig utanför fönstren och näst odlingssäsong kändes rätt så avlägsen.

111024

Lättskött trädgård, Anna-Lena Haraldsson

Den 26 oktober samlades närmare 50-talet medlemmar i Amorinasalen för att höra Anna-Lena Haraldsson berätta hur vi kan få en lättskött trädgård. Anna-Lena är civilingenjören som omskolade sig till trädgårdsdesigner och numera driver företaget Akriflora Trädgård & Design.

Utifrån sin exjobb berättade hon om trädgårdsdesign ur ett skötselperspektiv. Hon hade identifierat några vanliga problemområden och gav sina goda råd till hur man kan förenkla sitt trädgårdsarbete.

Det handlade om sådant som försvårar gräsklippning, städning i trädgård, felaktiga växtval, beskärning, ogrärensning och andra välkända problem.

Hennes råd kan sammanfattas:

- Tänk på kanter och övergångar mellan gräs, rabatter, gångar.
- Ha större sammanhållna ytor - t ex inte många små gräsytor.
- Tänk på ståndorten - och välj växter efter som passar förhållandena.
- Glöm inte marktäckningen. Hellre perenner runt träden än gräsmatta - det mår träden bra av.
- Välj buskar och träd som blir lagom stora för platsen så att du inte behöver beskära så mycket.

Vi fick också veta att hennes favoritbok om perenner är *Perenner* av Björn och Marie Hansson. Några goda råd när det gäller "problemdjuren" i trädgården. Anna-Lena brukar själv blanda tabasco och vatten för att spreja på rådjurens "favoritväxter" - även skokräm tycks ha god effekt. Och vanliga antimossmedlen tycks också minska antalet mördarsniglar.

111024

[Restultat av fototävling](#)

Norma Löjdmark vann föreningens fototävling med en underbar bild med ett hav av pingstliljor. Hon fick en bag-in-the-box med must gjord på Sollentunaäpplen som överräcktes av styrelseledamoten Helena Cedersjö.

Före sommaren utlyste föreningen en fototävling för medlemmarna med temat Gammalt möter nytt. Totalt inkom 21 bidrag och som alla har varit publicerade på [hemsidan](#).

Här finns fler av [Normas bilder från Fagerås](#).

Vinnarna

Jury (=-styrelsen) beslutade att utse följande tre bästa bilderna:

Vinnare Norma Löjdmark

Andra pris Eva Holmgard

Tredje pris Ulf Andersson

111004

Lökar - inte bara tulpaner, Lars Engström, Amorinasalen

Den 4 oktober gav Lars Engström oss härlig inspiration för plantering av vårlökar. Redan den första bilden fick oss att börja längta efter våren, trots att höstkylan ännu inte kommit.

Vi fick veta att en del av det vi kallar lökar egentligen är knölar, tex krokus och balkansippa. De flesta lökar och knölar odlas i Holland, men det finns oseriösa personer som samlar vilda lökar och säljer. Det är inte tillåtet.

De små lökarna och knölna bör planteras tidigt, redan i september, för de torkar snabbt ut. Speciellt snödroppar och snöklackor är känsliga. De bör läggas i blöt innan planteringen, det gäller även balkansippa. Narcisser vill också komma i jorden tidigt., men tulpaner går bra att plantera så länge det går att gräva.

De flesta lökar och knölar vill ha väl-dränerad jord. Lars tipsade om att höja upp planteringsbädden 10 cm, för att få bättre dränering ifall man har lerig och fuktig jord.. Plantera på ett djup som är 3ggr lökens/knölens höjd. Gödsla gärna med benmjöl vid planteringen, och fortsatt sedan med PK-gödsel på våarna. Lars nämnde också att det är viktigt att bara plantera friska lökar. Annars riskerar man att sprida virus, bakterier och svampsjukdomar.

Tulpanlökar dör efter att de har blommat. Om de har förmåga att bilda sidolökar kommer de tillbaka, men många av de förädlade tulpanerna har mist den förmågan. Knipsa bort fröhuset när tulpanen blommat över. Låt bladen vissna helt innan de tas bort, näringen behöver gå ner i löken för att den ska orka bilda sidolökar. Frågan kom upp om de förädlade tulpanerna går att fröså. Svaret blev nej, men att det gör de botaniska. Fast man får se upp så man inte råkar rensa bort den lilla plantan, som till en början ser ut som ett lite grässtrå. Och man får ha tålamod och vänta många år på att den ska blomma.

För att slippa titta på vissnande fula blad bör man plantera tulpaner och narcisser under låga buskar eller tillsammans med frodiga perenner som döljer bladen.

På de vackra bilderna kunde vi se att de flesta vårlökarna gör sig absolut bäst i massplantering. Nja, så ser det ju inte alltid ut i våra trädgårdar. Kanske inte bara av ekonomiska skäl, utan också för att de rackarns rådjuren och hararna fräckt decimerar antalet blommor. Men hoppfullt planterar vi

nya lökar och drömmer om en ny vår .....eller satsar på ett säkert kort, alliumbollar. De få vara ifred och de blir fler för varje år. Samplantera dem med perenner som skyler alliumbladen som börjar gulna redan innan blomningen.

110917

Äppelutställning på Stinsen

Det blev en intensiv dag med äppelbestämning och äppelutställning för Sollentuna Trädgårdsgille på kommunens föreningsmässan. Frågvisa äppelträdsinnehavare stod stundtals och köade för att fråga vår pomolog. Pomolog Viveka Sproge tillsammans med vår ordförande Agneta Östlund lyckades sortbestämma det mesta som visades upp. I utställningen fanns ca 70 äppelsorter - men vi var tvungna att hårdbevaka utställningsbordet för folk som passerade plockade åt sig äpplen och åt upp vår utställning.

Visst har vi en fantastisk äppelskatt i Sverige! Men hur många äppelträdsägare vet namnet på äppelsorterna de har i sina trädgårdar? Och hur många av dem vet något om äppelsorternas historia och om hur man bäst använder dem? Vi bestämde oss för att hjälpa till att sprida kunskap i samband med Föreningsmässan på Stinsen 17 september samtidigt som man ville visa för Sollentunaborna att det finns en livaktig trädgårdsförening i kommunen.

Monterplatsen var den bästa tänkbara, rakt innanför huvudingången. Där dukade Trädgårdsgillet upp ett långbord med äppelsorter, pryddligt märkta med namn. Det blev över 70 olika sorter, både sådana som är vanliga i kommunen och sådana som endast finns i några få trädgårdar.

Vid ett arbetsbord strax intill stod pomolog Viveka Sproge utrustad med kunskap, kniv och skärbräda samt några olika pomologier till stöd. Hon tittade på form och färg, yta och struktur, skafthålans och foderhålans utseende, kärnhusets och kärnornas form - och provsmakade.

Det finns flera hundra namngivna äppelsorter i Sverige och det är inte lätt att skilja somliga av dem från varandra. Är detta ett omoget Ribston eller ett omoget Belle de Boskoop? Många äpplen har vackra namn och alla har sin historia. Många har sina rötter i andra länder. Detta är några sorter som är vanliga i vår kommun: Cox Pomona (engelsk), Maglemer (dansk), Wealthy (från USA), Aroma (svensk från Balsgård), Sävstaholm (svensk från Sörmland), Signe Tillisch (dansk), James Grieve (engelsk), Oranie (svensk från Skåne), Gravensteiner (troligen dansk) och förstås Åkerö (svensk från Sörmland).

Det var kö till äppelbestämningen från kl 11 då

mässan öppnade till kl 16 då den stängde, ett bevis så gott som något på att många trädgårdsägare var nyfikna på sina fruktsorter. Många av dem som kom hade nyligen köpt hus och inte fått veta av tidigare ägare vad som fanns i trädgården. Detta är något att tänka på vid husförsäljning och -köp!

110910

Utflykt till Ängsätters perenner

Vilken härlig utflyktsdag vi fick som åkte till Ängsätters perennodling den 10 september. Vi var ca 18 medlemmar som tagit oss hit till denna vackra plats. Krister hälsade oss först välkomna och gav oss instruktioner. Entusiastiska spred vi sedan ut oss i de närmast oändliga raderna av odlingar, för att botanisera och fynda.

Många fantastiska växter fanns det att välja bland, och himlen var klarblå med strålende solsken som gav sommarvärme ..... kan humöret vara

annat än på topp då? Enda bekymret var kanske alla val i denna otroliga mångfald av växter? Eller möjligtvis vad det egentligen var för växter vi hade framför oss? De flesta växterna var bara märkta med latinska namn. Men vi försökte hjälpas åt att identifiera dem. Korgar och vagnar fylldes med växter.

Några fyllde på energiförråden med en skön fikapaus, för att sedan leta vidare efter fler växter, eller för att ställa sig i kön för att betala sina fynd.

Väl hemma fick kanske en hel del av oss bekymmer med att hitta plats för alla fina nyförvärv. Men vad gör väl det?

110906

Växtbyte i sensommarsol

En solig men lite blåsig sensommareväll träffades 15 medlemmar på Idunvägen 4 för att byta växter.

Här fanns det mesta - för köksträdgården, för perennrabatten, för buskaget, för inomhusbruk. Vem vill inte ha en vacker funkia, äkta fransk dragon, vacker fuchsia, eller plantor av forsythia, krusbär, svarta vinbär...

Många medlemmar lämnade kvällen med fler växter än de kom dit med. Och alla verkade nöjda med att bli av med sitt överskott och med sina nyförvärv.

Ingen tog det där med byte särskilt allvar. Växter bytte ägare i full fart ändå. Det man däremot bytte goda råd och tips - inte bara om bytesväxterna utan om trädgård i allmänhet. Vilken guldgruva av kunskaper vi har tillsammans.

Vi avslutade kvällen med sedvanlig kaffestund med uppskattad äppelkaka.

Det här var första gången vi ordnat en särskild växtbytarkväll på hösten - tidigare har vi haft höstens växtbyte samtidigt med äppelbestämningen. Det här gav verkligen mersmak - frågan är om vi inte sett början till en tradition.

110829

Trädgårdsvandring, Högåsvägen 18

Till säsongens sista trädgårdsvandring, denna gång hos Lotta och Georg Erdelyi i Duvbo, kom det många besökare. Lotta förevisade trädgården som är mycket väl genomtänkt och uppbyggd i flera mindre rum med avgränsande häckar, murar och gångar. Där finns köksträdgård med drivhus, skog med en liten tjärn, äng, fruktträdgård, lusthus och mycket mer. Mikroklimatet är gynnsamt och färgskalan är väl avstämd i rosa-lila-blått till olika silvriga och gröna nyanser.

Trädgården utgör ett eget litet ekosystem med flora och fauna i

Samklan
g. Holkar
i alla
storlekar
från

uggla och nedåt sitter insmugna både här och där, solitärbina har sina bohål i vassrörsbatterier och salamandrar och sländor bor i dammarna. Fjärilarna bjuds in med lämpliga växter. Vem har väl sett nässlor i kruka förr? Ekorror och småfåglar undfägnas med mat i stort sett året runt och grävlingen, som håller undan mördarsniglarna, är välkommen varje natt även om den välter jordnötsburken med ett skrammel varje gång.

Lotta har ständigt nyanläggningar på gång och just nu pågår brottnig med byggnadsnämnden för att få bygga en låg mur i sluttningen framför huset för att kunna utöka terrassen på framsidan.

Mörkret föll lagom till fikastunden och då fick besökarna njuta av både kaffebordet och vackert belysta växter.

110824

Trädgårdsvandring, Södersätravägen 5

Vid Väsjön bland änder och vass ligger familjen Reads stora vilda tomt som vi besökte även förra sommaren.

Vi var ca 18 intresserade medlemmar som kollade in

grönsaksodlingarna på de uppmurade odlingsbäddarna och den stora frukt- och bärträdgården.

Bikuporna har nu utökats till sex kupor, men tyvärr blev inte skörden så stor i år som man hoppats, vilket beror på den kalla våren. Den som ville fick ändå köpa med sig en eller flera honungsburkar.

110816

Trädgårdsvandring, Eriksbergsvägen 12 B

Anna-Lena Haraldsson och Makram Bichara bjöd in till visning av sin trädgård i Helenelund, och nästan 20 besökare kom för att se deras väl inbäddade trädgårdstomt.

Marken hade avstyckats från en äldre fastighet och den som köpte tomten skalade bort alla

fruktträd - och sålde tomten vidare. Anna-Lena och Makram byggde sitt hus 1995 och började det mödosamma arbetet med att rensa den utschaktade marken från sten och anlägga sin trädgård 1996.

Nu har där hunnit växa upp en lummig trädgård som innehåller många spännande växter. Flera nya

fruktträd var i god tillväxt, liksom magnolior, ullungrön, gyllenlön, katsura, benved och silverbuske.

I woodlandet stod frodiga rododendron och där fanns Makrams stolhet, en mycket välskött kompostanläggning. Det fanns ett japanskt hörn med stensättning, vattenblänk och en skirt växande prydnadsapel - och en träsoffa att sitta och betrakta detta i. Därtill fanns formklippta buskar, ett stenparti och många rabatter. Vid garaget fanns en sorts pergola till hälften täckt av björnbär och till hälften av vin och bären hängde i klasar och såg så frodiga ut att det var svårt att låta bli att kasta sig över dem.

Kvällen avslutades som vanligt med en trivsamt fikastund.

110811

Trädgårdsvandring, Borevägen 8

En kylig men klar augustikväll visade Magnus och Monica Odevik sin trädgård för tiotalet Gillemedlemmar.

De hade allt eftersom möblerat om i trädgården genom åren och skapat en ny grundstruktur men var ännu inte helt nöjda och ville ha hjälp med tips och idéer. Vad gör man med en skuggig slänt där man vill ha ett blickfång under hela säsongen? Ska man såga

ned ett rikgivande morellträd som står på trekvart eller acceptera lutningen och röja bort buskage som trasslar in sig i kronan i stället? Var anlägger man en kryddträdgård? Ska man göra det på bekostnad av en praktfull rabatt och en ymnigt växande vinstock eller inte? Detta var ju frågor som inte bara kunde passera, så besökarna delade frikostigt med sig av både råd och löften om plantor.

Utöver äppelträd, rabatter, trädgårdsland och växtlådor visade sig trädgården också innehålla en vedtrave som var en fröjd för ögat.

Kvällen avrundades med sedvanlig fikastund, denna gång upplyst av en brasa i eldkorgen. Det passade bra i kvällsskylan.

110802

Trädgårdsvandring

Vallmovägen 31

En vacker sommarkväll visar Annmarie Christensson sin trädgård för ett 15-tal medlemmar.

För 15 år sedan kom hon till en 70-talsträdgård som full med förvuxna barrväxter, men också ett antal ursprungliga fruktträd från husets byggår på 30-talet.

Den tidigare ägaren hade inte varit särskilt intresserad av trädgården, så det har varit en utmaning att få ordning på trädgården. Annmarie har lagt stor möda på att vårda sina fruktträd och klipper ofta själv sina fyra äppelträd.

Barrväxterna är nu ett minne blott och ersatts med vackra perennrabatter. Det är rätt hygglig jord på tomten menar hon - tack var läget mellan rullstensåsen grusigare jordar och de tunga lerjordarna nära vattnet. Men till de nya rabatterna bytte hon jorden.

I perennrabatterna hittar man Annmaries favoriter - många rosor, dagliljor och flox, liksom flera växter som hon fått från Gillets medlemmar vid olika tillfällen. Med åren har det blivit trångt i perennrabatterna så snart är dags dags att dela

växterna.

Mot husets sydgavel växer en enorm Polstjärnan som växt sig högre än huset och har helt tagit över fasaden, så Annmarie funderar på att ta bort den. Men sommarens projekt är att bygga den snygga muren vid infarten där det senare kan bli spaljéer för klätterrosorna. Och nästa gång vi kommer kanske det också finns växthus på tomtens baksida.

110726

Trädgårdsvandring Borevägen 10

Elisabet Bernhardt och Sonny Frändberg visade sin trädgård en ljun och vindstilla sommarkväll.

Det är Elisabeths barndomshem som hon övertog 1996 - det var då mest en skogstomt. Sonny flyttade in för tio år sedan och det var också då den nya trädgården började ta sin form.

Under åren har de planterat fruktträd, buskar och perenner samt byggt pergolor och växtstöd. Det växer överallt - inte bara i jorden utan också i den stora mängd växter i krukor som finns överallt i trädgården.

Vid entrén har gruset nyligen ersatts med en snygg stenläggning. En pergola med klematis och rosor och många krukor upp leder till huset. Här finns också Elisabets stolthet: den jätteverbena som hon övervintrat. Nära entrén står en pampig plymspirera från mammans tid. Och den har gett upphov till plymspireor hos många av grannarnas trädgårdar.

Det här är en trädgård med massor av växter - varav mängder odlas i kruka. Här finns funkia, stockros, grekisk vädd, stjärnklocka, rosor riddarsporrar och mycket mer. Elisabets egna favoriter är japanska lönnar och alla former av alunrot.

Runt trädgården finns också buskar som skärmar av - i bakändan en rad stora gullregn och längs en av långsidorna favoritbusken - vingad benved. Och mitt på tomtens baksida står den stora rönnen som ett pampigt vådräd.

I trädgården finns en rad olika sittplatser - den mest spännande förstås det metallsthus som Elisabet och Sonny fyndade i Stinsens matvaruaffär för några år sedan.

I den här trädgården används både den gamla lekstugan och vedskjulet för trädgårdsändamål, och Elisabet visar stolt upp de praktiska arbetsbänkar som Sonny överraskat henne med. Det stora problemet är rådjuren som går hårt åt trädgården liksom de senaste vintrarna som varit tuff för vissa växter - fjärilsbusken, bokharbindan m m.

Trädgården är givetvis inte färdig. Elisabet och Sonny tycks ha mängder av idéer för nya projekt. Snart ersätts de blåbärsbuskar som inte ger några bär med ett nytt hallonland och på tomtens sydsida finns en del av den 1300 kvm stora tomten som nästan känns "orörd".

110720

Trädgårdsvandring Slottsvägen 1, Edsberg

I inbjudan till vandringen stod det så här: *Birgitta Sturesson visar sin mors trädgård. Hon hälsar oss välkomna med de glada orden: "Jo visst får ni komma bland ogräs, oansade buskar och en jordhög."*

Skulle nog tro att det finns en del annat på tomten också...

Och visst fanns det mycket annat att titta på - det kunde 20-talet besökarna konstatera den ljuvliga julikväll. Det handlar om Birgittas barnsdomshem som byggdes av hennes farfar. Birgitta bor i Tegelhagen, men ska renovera hus och

trädgård för att flytta in i huset när hon går i pension om några år.

I trädgården finns både föräldrarnas växter och Birgittas nyförvärv. Tre gigantiska röda vinbärsbuskar, en svartvinbärsbuske och flera olika perenner har funnits länge i trädgården. Men Birgitta själv har fört in en vinstock, en massa stockrosor i olika färger, potatisodling och grönsaksodlingarna i pallkragar. Vi var många som imponerades av den pampiga vippvallmon.

Just nu är fokus på att rensa och beskära det som blivit förvuxet. Till framtidsprojekten hör att ersätta busksnåret på framsidan med pioner och att få ordning på köksträdgården. Och i det gamla pannrummet ska det bli ett planteringsrum där trädgårdsböcker och en korgstol ska få plats. Det är måhända där alla trädgårdsprojekt i framtiden ska planeras.

110711

Trädgårdsvandring Borevägen 9

En skön sommarkväll besökte ett femtontal medlemmar Agneta Östlund och Ingemar Berndtsson i deras lummiga trädgård. Det var en riktig "djungelvandring" i en trädgård där det fanns växter överallt. Vi vandrade på smala "stigar" helt omgivna av grönskan. "Trädgården är halvild för det är så vi vill ha det", säger Agneta själv.

Det var en magisk känsla att gå i den frodiga trädgården, där man inte hade en aning om vad som väntade runt hörnet. I trädgården fanns det mesta också sådant som andra betraktar som ogräs. Under äppelträden fanns stora bestånd av knölklockan och lite längre bort fanns en rabatt där Lysing, Sårnejlika och Gullris trängdes. I den här trädgården får det mesta växa.

Trädgårdens många olika rum avgränsades med växtbågar tillverkade av en lokal Sollentunasmed. Här klättrade Klematis av allehanda slag. Runt störrar klättrade humlen och bildade en grönskande vägg. I det nytillverkade vinhuset klättrade en staketdruva.

Inte mindre än tio fruktträd fanns i trädgården. De sex äppelträden bär inte mindre än 24 olika äppelsorter tack vare Agnetas flitiga ympande. Att Agneta gärna förökar växter kunde vi se i pionodlingen där också buxbomsskott växte till sig. Och vi kunde också förse oss från hyllan med växter som sökte nya hem.

Bilintresserade kunde också beundra familjens båda ögonstenar - två fina gamla Mercedes. Men det som

nog imponerade oss allra mest var de många pampiga Fuchsiorna som fanns på husets framsida. Det var en härlig djungelvandring!

110707

Trädgårdsvandring hos Torsten Walderö i Kungsängen

Gillet var på besök i Runas och Torstens vackra trädgård den 7 juli. Torsten berättade om deras trädgård som nu är 50 år gammal. Bl a att den fått ett uppsving de senaste 10 åren, sedan de pensionerats och fått mer tid att hålla på.

Det fanns många spännande och intressanta växter att titta på, flera av dem ovanliga. Allt från stora träd, buskar, perenner till annueller. Vandringen gick mellan olika trädgårdsrum över frodig gräsmatta, genom "dalgångar" och upp över små stigar på berget där vatten porlade fram i små bäckar mellan skrevorna.

Förutom den fantastiska upplevelsen och härlig inspiration, fick vi också många goda råd. Torsten delade generöst med sig av sina kunskaper och vi som stannade och fikade fick lite extra tillfälle att ta del av dem. Flera av oss fick också tillfälle att köpa med oss växter hem till våra egna trädgårdar. Dem ska vi vårda ömt.

110630

Trädgårdsvandring den 30 juni hos Ulf och Eva på Amörinavägen 14

Ett tjugotal besökare kom denna strålande varma sommarkväll och tittade på hur man kan utveckla en brant sluttande hörnradhustomt till en skönt meditativ oas. Ulf berättade att han har mer fokus på stämning i trädgården än på växterna i sig. Strävan är att få en plats för avkoppling och avskildhet från världen utanför.

Filosofin är att återanvända så mycket som möjligt istället för att slänga, och att hellre fynda i dikesrenar och på blocket än att köpa nytt. En hel del sten att använda fanns på tomten efter att huset byggts till. Mycket sten har också hämtats, både små och stora, väl valda efter färg. Med dessa har det sedan byggts murar, bl a annat i gaboner, och lagts vackra gångar. Flera av oss provsatt den sköna platsen i paviljongen intill den krattade grusplanen. Bambun har farit illa under de senaste kalla vintrarna och Ulf har nu planer för att ge dem vindskydd inför nästa vinter.

Grunden till ett växthus har just blivit klar och vid husväggen väntar gamla fönster på att göras i ordning till växthusbygget. Intill förrådet finns en härlig utomhusdusch. Passar väldigt bra en sån här varm sommardag. Ja, en härlig oas är det redan nu efter fyra år, men det finns flera planer ...

Med kaffe och kaka försökte vi smälta all fantastisk inspiration vi fått, samtidigt som vi njöt av utsikten från altanen och uterummet.

PS från Anna-Lena Haraldsson:

Igår när vi var på trädgårdsvandringen kom det upp en fråga om vad det var för träd med brokiga blad i trädgården. Det var en brokig asklönn, *Acer negundo* 'Flamingo'.

Bild: Wikimedia commons

110615

Drottningholms Slottspark 15 juni 2011

Gillet besökte Drottningholms slottspark för en guidad tur med slottsträdgårdsmästare Staffan Sjölund. Och vilken fantastisk kväll vi fick i parken!

Staffan berättade att Drottningholms slottsanläggning blev Sveriges första bidrag till UNESCO:s världsarvslista år 1991. Slottsparken innehåller både en franskinspirerad barockträdgård från 1600-talet, en formträdgård från 1750-talet och en friare engelsk landskapspark från Gustavs III:s tid.

På Gustav III:s tid fick folk vistas fritt i parken. Inne bland de höga häckarna finns det än idag den utomhusteater där han gärna visade upp sig för folket.

Under flera år har de gamla lindarna i parkens alléer bytts ut till nya från Tyskland. Flera av dessa är "barn" från de gamla träden genom att de tagit sticklingar som sedan fått växa upp i Tyskland och flyttat tillbaka hem till Drottningholms alléer igen. Ett och annat "anekdotträd" av de gamla lindarna har bevarats.

Betänk att 3,5 mil häckar ska klippas i parken! Detta gör man numera med en ombyggd slåttermaskin. I parken är det en konst att klippa häckar och tänka på rätt höjder, inbjudande rum och fria siktlinjer.

Vi fick lära oss att buxbomens färska skott helst ska nypas av med fingrarna. Om man beskär med häcksax ska det ske en mulen dag. Annars torkar de skadade bladen och den ser helt torr ut.

Väl framme vid Kina slott kunde vi beskåda utställningen med 100 sorters blommade pelargoner och ett 40-tal fuchsior. Bedårande i kvällsljuset!

Allt detta och mycket, mycket mer berättade slottsträdgårdsmästaren för oss under vår nästan två timmar långa guidning genom slottsparken. Tack för en trevlig, lärorik och härlig promenad genom parken som var väl värd sitt besök!

[Läs mer här](#) om vad som händer i parken i sommar.

110601

[Trädgårdsvandring hos Christina och Bengt Lund](#)
[Edsviksvägen 83](#)

I sällskap med sommarens första mygg besökte ett 20-tal nya och gamla medlemmar Christina och Bengt Lunds "halvhemliga" trädgård. Utifrån gatan syns nämligen nästan ingenting, men väl innanför häcken så slingrar sig olika rabatter med alla möjliga vackra växter runt huset på den 1500 m2 stora tomten.

Gräsmattan har med tiden blivit minimal. Den första rabatten vid garageuppfarten är helt annorlunda mot resten; ingen jord! Växterna är planterade i enbart sand och grus, efter Peter Korn's modell. Lättskött och vackert! De har otroligt många och spännande små och stora träd.

Mest udda var apträdet vid dammen, men den lyckades jag inte fånga på bild,

Tack för en trevlig kväll i sommarvärmen!

110530

[Växtbytarkväll hos på Nyodlingsvägen](#)

För fjärde året var det växtbytarkväll hos Lena Boström. Över trettio medlemmar sökte sig till den

vackra och lummiga trädgården på Nyodlingsvägen i den första vackra sommarkvällen på ett tag.

Här fanns det mesta - både för köksträdgården och perennrabatten. En del växter bytte ägare, annat skänktes bort till intresserade. Många var glada att bli sitt överskott och istället komma hem spännande nyförvärv. Och vi var många som kom hem med mer än vi tänkt oss.

Alla delade lika generöst med sig av råd och tips om plantorna i synnerhet och trädgård i allmänhet. Och särskilt kul var berättelserna om vad som hänt med växter från förra årets växtbyte. För vi är ju sådana, vi trädgårdsmänniskor, vi undrar hur det gått för våra "telningar"

Det var en härlig kväll som avslutades med kaffe med "tilltugg" under trädens kronor. Med ännu mer trädgårdsprat förstås.

Tack Lena för vi fick vara i er trädgård!

110525

[Besök i Marabouparken](#)

Den 25 maj fick 25 gillemedlemmar en guidning av Marabouparken i Sundbyberg. Det var Johan Börjesson, chef för Marabouparkens konsthall som guidade oss och berättade om parkens anläggning och historia.

Vädret denna kväll var svalt och högst ombytligt. Det växlade snabbt mellan sol och regnskurar. Parken var nyduschat och frodigt grön. I de skuggigare partierna prunkade fortfarande vackra tulpanplanteringar i fantastiska färgkombinationer. Rhododendron och azaleor blommade och guldazalean berusade oss med sin ljuvliga doft när vi passade förbi i de täta snåren.

När anläggningen av parken påbörjades på 30-talet planterades snabbväxande träd som björk och lind för att dölja Bällstaån som rinner alldeles vid sidan av parken. På den tiden var åns vatten en trögflytande brungrå sörja med en mindre angenäm doft. Den kallades allmänt för Marabou river. Numera är ån muddrad, breddad, och marken intill uppgraderad som strand, vilket gör lägenheterna som byggs intill attraktiva.

Stora delar marken där parken anlades var sank, och nivåskillnaderna stora, 16 meter mellan högsta och

lägsta delen. Sven Hermelin som anlade parken på uppdrag av Marabous ägare Henning Trone-Holst "målade" mycket med grönt. Hans övertygelse var att man ska förvalta och förädla vad man har på plats och ta in växter från omgivningen, inte plantera exotiska växter. Det växte redan en hel del träd i parken, och totalt blev det 22 olika lövträd. Ett av dem är en gammal hängask som flyttades dit från Sundbybergs gård. Till vår stora förvåning fick vi veta att den gigantiska pilen, med sin skruvade enorma stam, var planterad först på 50-talet.

Längst ner i parken blänkte plaskdammens vattenspegel. Vattnet i dammen har värmts upp av kylvattnet från fabriken, och pumphuset intill dammen är byggd som en vacker paviljong med skiffertak. Där drack några av oss sitt medhavda kaffe när visningen var över och njöt av utsikten och några svagt värmande solstrålar. Vill du veta mer se www.marabouparken.se

---

110518

Trädgårdsvandring Gamla vägen Bollstanäs

Siv Berglund på Gamla vägen i Bollstanäs hade bjudit in oss till sin trädgård den 18 maj. Vårkvällen var vacker och solig och vi var ett 30-tal förväntansfulla och klorofylltörstande besökare som kom dit. Det var ju den första vandringen efter den långa och snörika vintern.

Siv, som bott här sedan hon var barn, berättade om trädgårdens långa historia och intressanta bakgrund och guidade oss sedan runt på den lummiga tomten som sluttade ner mot Norrviken. Trädgården var 5000 kvm stor och här fanns mycket att titta på av både växter och byggnader. Bakom varje buske eller snår fanns något att upptäcka.

Sivs pappa hade planterat växter för att skapa rum i trädgården. De växterna hade vuxit sig stora, väldigt stora. Det hade även det vackert blommande kastanjeträdet som Siv sått som barn. Sivs pappa hade också gjutit en rund damm och vid den växte en ljuvligt rosa rosenpion som fångade allas uppmärksamhet.

Ett av Sivs projekt var ett woodland med en våtbädd gjort av en nergrävd plastbåt där blå bergvallmo nu var planterad. Det fanns många andra spännande växter runt omkring som treblad, indiskt fotblad, prunkande julrosor och mängder av olika sippor och mycket annat i vacker samplantering. En bit återstod att göras klart, men betongblandaren som används för att blanda till jorden var utlånad för tillfället.

Pioner och en hel del andra växter fanns kvar från förr. De gamla knotiga äppelträden stod i sitt vackraste vårflor. Ett av träden var ihåligt, men var sedan länge ihoplappat med ståltråd och gamla däck och hade stöttor under sig.

Vi gick i en lång stenlagd pergola som väntade på att kläs in med rosor. På ett annat ställe fanns en önskebrunn under en paviljong.

När vi utforskat trädgårdsrummen och odlingarna, sett griskojan, lektugan, jordkällaren, ugglehuset/ateljén med utblick över vattnet, avslutade vi kvällen med en fikastund i sjöstugan vid Norrvikens kvällsblanka vattenspegel. En fantastisk avslutning på en upplevelserik trädgårdsvandring. Vi hade mycket att smälta efter den här kvällen.

Maj

[Vi visade upp oss på biblioteket](#)

För andra året i rad fanns Sollentuna Trädgårdsgille på biblioteket i Sollentuna centrum. Under tre veckor fick besökare veta mer om vår verksamhet. Tanken var givetvis att visa upp att föreningen finns och få nya medlemmar till föreningen.

Direkt vid ingången från Aniaraplatsen på den stora, svarta tavlan på höger hand fanns våra bilder och texter.

I år var vår utställning placerad på nedervåningen vid trappan mot övervåningen. Vid glasväggen stod vår lilla sittgrupp. Där fanns vår info-pärm med bl a aktuellt programblad, några utgåvor av Hemträdgården och den broschyren Odlas och njut.

Bibliotekets personal hade också placerat en glashylla med trädgårdsböcker som ytterligare inspiration.

110510

[Magnoliavandring i strålande väder](#)

Tisdag 10 maj bjöd på strålande sommarväder. Det blev en ljuvlig kväll för magnoliaspaning hos John Lennart Söderberg och Ann-Marie Åsheden i Ekshagarna.

Så spännande det var att se hur man kan konvertera ett knaggligt berg i lummig Mälarnatur till en magnoliaodling! Inte precis det man väntar sig, men i alla skrevor och gropar där det gick att fylla jord stod magnolior, somliga ännu små pinnar och andra mycket vackert vuxna unga träd.

Många av dem blommade. Blommorna hade många olika former: Stjärnor, liljor, näckrosor... Stora blommor och små. Vita, rosa, purpur, ljusgula - och så dofterna, oväntat fräscha. I sanningens namn fanns det många andra vackra växter också i trädgården men de fick inte en chans att bli presenterade denna gång.

Besökarna fick sig en hel del kunskap till livs om olika magnolior liksom elementär kunskap om magnoliaträdsflyttning, vilket är ett mycket vanskligt företag, ofta med dödlig utgång. Tipset där är att spola ren rötterna från jord först, annars bryts de av tyngden. En sådan spolning kan ta några dygn. Men vill man nu rädda sin magnolia så får man anstränga sig.

Tack för en fin visning John Lennart, och må dina träd blomstra!

110508

Orkidéutflykt till Jan Röed

Nu var det dags - i gick färden mot Jan Röed och hans

Han tog emot oss med berättade sedan om sitt sköter sina älskade och reser och filmar och lär känna många intressanta människor. Han lever ett speciellt liv och trivs!

söndags vid strålände solsken Eldholmen vid Mälaren och till orkidéer.

kaffe/the och kakor och intressanta jobb, hur han växter. Han är mycket ute

Han berättade om olika näringsämnen, salter, effektiva mikrober o.s.v Han hade en hel låda med olika medel som han erbjöd oss att använda i våra trädgårdar. En av våra medlemmar köpte en låda - så vi får väl höra lite längre fram hur det går.

April

Hämta hästgödsel

Stina Ekman på Boda gård välkomnar alla som vill hämta hästgödsel, och eftersom dynga är rena guld för trädgården är vi ganska många som nappar på erbjudandet.

Ett exempel på detta är fyra hushåll från Borevägen som slog sig ihop om en släpkärra på Valborgsmässafton och i värsta lagårdsklädseln gav

sig ut mot hästhagen beväpnade med spadar, grepar, säckar, hinkar, tunnor och skottkärror. Det är ju en bit att släpa dyngan från stacken till släpkärran så en pirra eller skottkärra kommer väl till pass. Och så fin dyngan är! Lagom ströblandad och ganska torr.

Så ta chansen alla trädgårdsälskare, men ring Stina först på tfn 0703-06 64 08 och kolla att ni kan komma. Gårdsplanen är liten och det ryms bara en släpkärra i taget.

Vi måste också tänka på Stina och hennes stallvänner och inte underminera gödselstacken så att de inte längre kan köra ut sina dyngkärror bekvämt, utan ta snyggt från stackens kanter. Dessutom får vi förstås tänka på att inte lämna säckar och hinkar efter oss. Som gräddes på moset får vi en stund i vacker natur att njuta av.

Väganvisning:

Ta av från Rotebroleden vid rutiga Folkan, sväng höger och kör till dess vägen tar slut.

110425

Backsippor i Calmare Hage

Tidigt på förmiddagen Annandag Påsk i strålande väder samlades 13 glada och förväntansfulla personer med ryggsäckar, sittunderlag och kameror på parkeringen utanför Calmare hage.

Det var en stilla vårdag och lärkan drillade. Backsipporna täckte som vanligt den kulle vi brukar titta på, men i år visade det sig finnas två blommiga kullar till, lite längre till höger. Blommorna stod i sitt allra fräschaste stadium, skiftande i silver och rosalila. Grönskan var sådär limegrön som den är när bladen slår ut och vitsippor, vårlök, violer och en och annan kvardröjande blåsippa fanns att njuta av längs vägen. Vattnet var spegelblankt.

Picknicken ägde rum på sedvanlig plats och vi fick sällskap av både gäss och änder som bidrog till den idylliska stämningen. Det blev en fin avrundning på påsken.

110410

Frukt och bär med Åke Truedsson

Så kom han då äntligen, Åke Truedsson. Vi väntade honom i vintras men då kom en skånsk snöstorm i vägen. I stället fick vi träffa honom en strålande aprildag och lyssna till hans erfarenhet av frukt och bär och varför vi bör äta sådant.

Bär är ju till för att ätas. Avsikten är visserligen att vi ska hjälpa växterna med gödslad fröspridning, men människan har ju uppfunnit vattentoaletten så där går det fel - men det hindrar inte att frukt och bär är mycket nyttiga för oss. Åke berättade om kända och okända nyttigheter. Surkörsbär, till exempel, är fulla av antioxidanter som håller våra celler friska. Blåbär är fantastiska, motverkar demens. Tyvärr bör vi nu koka soppa eller sylt på de vilda bären eftersom det finns en risk att få dvärgbandmask när man äter direkt från riset i skogen. Odlade blåbär, däremot, kan vi mumsa direkt från busken som ju är hög så ingen räv kan förorena den.

Aronian är en förbisedd läckerhet för sylt och saft, mycket antioxidantrik. Bra färgämne, dessutom. Krusbär, vinbär, krusvinbär, björnbär, hallon, nypon - alla är de mycket nyttiga för oss. Åke rådde oss att plocka bär och frysa in i småportioner att njuta av under vintern.

Vi fick också en uppmaning att gå ut i markerna och ta vara på slånbären - men koka bara vätskan, inte bären, annars blir det kärvt i munnen. Vi fick också veta att mulbär sänker blodsockernivån i kroppen. Något att tänka på för diabetiker. Åke berörde många, många fler bär och frukter, både kända och okända, inklusive ett "vakenbär" som gör att man inte kan somna. Där gäller det att vara försiktig med doseringen. Det blev en mycket intressant eftermiddag. Tack Åke!

110322

"Den som sett en blommande magnolia glömmer det inte."

Så säger en av landets ledande magnoliaexperter - John Lennart Söderberg. Ett 40-tal medlemmar fick ett spännande föredrag om magnolior som kom att handla om det mesta från deras långa historia till konkreta råd om att odla magnolior i vårt klimat. Allt ackompanjerat av utomordentligt vackra bilder på magnolior av alla slag. Och nyfikenheten på dessa exotiska skönheter var stor - det visade de många frågorna i kaffepausen och efter föredraget.

Magnolia hör till en uråldrig växtfamilj. Vi fick en spännande nerslag i magnolians 100-120 miljoner år långa historia. Den är släkt med näckrosen, och tulpanträder anses vara äldst i magnoliafamiljen.

Magnolior har stora exotiska blommor. Många av dem blommor också på bar kvist tidigt på våren. Det har skapat en mytisk laddning kring magnolior. Att de är vackra råder det ingen tvekan om - men många tror inte att man kan odla magnolia på våra breddgrader. Magnolior förekommer inte naturligt norr om 45e

breddgraden, men går att odla långt norr om denna gräns. Men John Lennart berättade om de många magnolia som är härdiga upp i Svealand. De är också lättskötta - bara man gör rätt från början.

John Lennart Söderberg delade generöst med sig av råd om val av magnolia och vad man bör tänka på vid plantering och skötsel. Och vi fick följa ett år i hans egen magnoliaträdgård. Många blev nog inspirerade att våga pröva på att odla dessa exotiska skönheter.

John Lennart Söderberg och Ann-Marie Åsheden odlar ett hundratal magnolior - varav många är nya hybrider - i sin Upplandsträdgård och de har också givit ut boken *Magnolia - välja, köpa och odla i Sverige*. Och vi hoppas att vi ska få chansen att besöka trädgården senare i vår.

Det var verkligen en kväll med vårkänsla.

Läs mer på www.magnolior.com

110310-13

Våren började på Rum & Trädgård

Vi ställde ut på årets första trädgårdsmässa i Stockholm - Rum & Trädgård 10-13 mars.

Vår monter (Q: 22) var välbesökt. Vi fick nya medlemmar, sålde plantor och tidningar. Och pratade trädgård med besökarna!!

110215

Årsmöte och föredrag

Årsmötet avlöpte utan andra missöden än att vi fick byta lokal pga dubbelbokning. Gillet fick bänka sig i Sagorummet i biblioteket och där tog luften nästan slut innan mötet var över.

Efter kaffepaus, lotteri och kort konstituerande möte följde föredraget om Eric Ragnar Sventenius som var mycket intressant och hölls av Ulf Swenson (bilden), forskare på naturhistoriska Riksmuseet, på ett väldigt inspirerande och roligt sätt. Var Sventenius mytoman eller inte? Han är känd för att ha anlagt Jardin Canario på Gran Canaria och det är en mycket vacker trädgård med palmer och succulenter. Det där med mytoman var spännande; 1972 blev han nämligen intervjuad av Vetlandaposten under ett av sina sällsynta sverigebesök. Då berättade han att han studerat vid olika universitet och fått Vasaorden t o m. Ulf Swensson har följt upp dessa uppgifter och inte mycket stämde. Sventenius var autodidakt och mycket duktig: Han ritade sina egna växter i böcker som han gav ut, han lär ha ritat besökscentret på Gran Canaria, så förutom att vara trädgårdsmästare var han också konstnär och arkitekt. Men tydligen inte accepterad i Sverige på den här tiden. Han föddes 1910 och dog 1973 och ligger begravd i Jardin Canario, där också ett monument med hans skulpterade huvud i brons plus dödsmask finns att beskåda.

Läs mer här: http://en.wikipedia.org/wiki/Eric_Ragnar_Sventenius

Besök i Tulpanens Hus

Den sista januari, en kväll med alldeles ovanligt bitande kyla i luften, samlades ett 25-tal av Gillets medlemmar i Tulpanens hus i Åkeshov för att insupa lite vårkänsla. Gruppen togs om hand av My Alverbäck, vars familj driver en stor tulpanodling på Ekerö. Förra veckan skördades där 1,8 miljoner tulpaner - vi svenskar konsumerar mest av alla per capita! Eftersom så många personer är intresserade av att titta på odlandet av tulpaner, så driver familjen även Tulpanens hus, där blommorna också kan ställas ut och information kan ges om sorter och historia.

Tulpanens historia som odlad växt är spännande; från Turkiets bergstrakter infördes den till Europa och gav upphov till flera "bubblor" av tulpanmani med efterföljande ekonomiska krascher. Då var det märkligt att

se de relativt små och nu inte så uppseendeväckande 1700-talssorter som fanns i Tulpanens hus bland mer moderna stora och praktfulla sorter, men som ändå kunde väcka sådan hysteri.

I Tulpanens hus var vackra torv- och mosslandskap formade med tulpaner i alla färger och former bland azaleor, orkidéer, julrosor och vackra föremål. Utställningen gav en känsla av djungel om våren, om man nu kan tänka sig något sådant. My berättade om tulpanens historia och odling och presenterade nya och gamla sorter - och det välldde verkligen fram tulpaner överallt. Besökarna kunde med välbehag dra in den fuktiga jorddoften och lite blomdoft också. Det finns ju doftande tulpaner.

Ett råd till alla tulpanälskare:

Köp inga tulpaner som inte visar färg ordentligt! Annars kommer du inte att få någon större blomnjutning, utan din bukett tynar snabbt av.

110117

Föredrag om gräs med Lars Engström

Lars Engström, landskapsingenjör på Växtbiten i Uppsala, lockade rekordmånga (51 st) gräsligt intresserade till Amorinasalen denna afton. Lars började med att fråga hur ofta vi klipper gräset per år; vanlig gräsmatta klipps ca 2 ggr/vecka under högsäsong och ev torrperiod. Det fina med prydnadsgräs är att det räcker med 1 klippning i mars. Gräs har antingen ax eller vippa. Zonindelningen är inte som vid andra växter, utan i stället finns A, B, C osv, vilket betyder att gräs som växer i zon A klarar vintrar utan täckning (ungefär i Skåne).

Lars visade många vackra bilder bl a på Silvergräs (*stipa calamagrostis*), växer i zon B, blir ca 70 cm högt, vill ha väl-dränerad jord och helst lite torrt ("normal trädgårdsjord"). Vidare Tuvrör (*Calamagrostis x acutiflora* "Karl Foerster"), tål det mesta, klarar zon H, blir 2 m, sol-halvskugga, väl-dränerad jord och det blir snyggt ihop med t ex Kärleksört eller Solbrud. Palmstarr (*Carex muskingumensis*), hårdig i större delen av Sverige, vill stå fuktigt/blött, tål även lerjord, blir 60 cm och blir snyggt ihop med nävor. Blåsvingel (*Festuca glauca*) (bilden t v) är tålig, dekorativ i stenparti, men kan också odlas i krukor och urnor. Behöver endast vattnas vid utplantering och därefter klarar den sig på regnvatten. Namnsorten 'Elijah Blue' anses vara den allra blåaste. Snygg ihop med Timjan, röd-bladig Räv-suga eller andra torktåliga växter. Passar även som marktäckare och får glesa, gula vippor i juli, men det är de

blå bladen som är huvudattraktionen.

Silverfryle (*Luzula nivea*) är tålig (zon H), vintergrön, vitblommande, blir ca 40 cm, passar därför som marktäckare eller under fruktträd.

Detta var ett litet urval. Många av oss kommer säkert att botanisera bland grässorter i trädgårdsbutikerna i vår. Det tycks finnas gräs för alla lägen och jordar, både låga och höga, gröna, silvriga, blå med smala, breda, eller brokiga blad.

Hoppas det blir tidig vår!

